Virkninger naturmangfold

Sammendrag/konklusjon

Norconsult AS er engasjert av Egill Danielsen Stiftelse til å fremme forslag til detaljreguleringsplan for Danielsen ungdomsskole på Sletta, gnr. 5 bnr. 7 med flere i Veavågen i Karmøy kommune. I forbindelse med planarbeidet er det bedt om en vurdering av tiltakets virkninger for naturmangfold.

Kunnskap om naturmangfold i planområdet er basert på data innhentet fra feltarbeid og offentlig tilgjengelige databaser.

Planområdet og nærliggende områder preges av beitemark og gjengrodd hei, og grenser til en idrettshall og et boligfelt med tilhørende veier og andre opparbeidede arealer. Grønnstrukturen i og i nærhet til planområdet er i denne rapporten delt inn i to områder: et område med beitemark (ikke-natur) som dekker hele planområdet og et område med hei i gjengroing utenfor planområdet og ned mot sjøen.

Under kartleggingen ble en enkelt vipe (EN) observert stasjonær innenfor planområdet. Det er ikke kjent om arten hekker her, men det er fra før kjent hekkeområder for arten i hei- og våtmarksområder sør for planområdet. Videre er gjøk (NT) tidligere registrert i nærhet til planområdet.

Ingen naturtyper eller områder med verdifull natur berøres nevneverdig av tiltaket. Noe habitat til næringssøk for vipe vil kunne forsvinne. Områdene som er egnet til hekkeplass for gjøk i nærhet til planområdet berøres ikke av tiltaket.

Samlet vurderes det at planene har svært små negative virkninger på naturmangfold, da tiltaket er planlagt på et område som allerede er kraftig påvirket av menneskelig påvirkning. Det forekommer naturområder nær planområdet, men disse berøres ikke. Tiltaket bør likevel ses i sammenheng med og regnes som et bidrag til en bit-for-bit-nedbygging av tilsvarende områder både på Karmøy og ellers i Rogaland.

1 Innledning

Norconsult AS fremmer på vegne av Egill Danielsen Stiftelse forslag til detaljreguleringsplan for Danielsen ungdomsskole på Sletta, gnr. 5 bnr. 7 med flere i Veavågen i Karmøy kommune.

Formålet med planforslaget er å legge til rette for ny ungdomsskole med tre parallellklasser og maks. 270 elever og ca. 26 årsverk i samsvar med tillatelse for drift av friskolen gitt av Utdanningsdirektoratet. Som første fase planlegges det å bygge en skole med maks. 180 elever (2-parallellklasser). Skolen har i dag ca. 20 årsverk og ca. 150-160 elever som utelukkende bor i Karmøy kommune. Ungdomsskolen på Karmøy er organisert som et eget AS med Egill Danielsen Stiftelse som eneaksjonær. Planforslaget tar dermed høyde for en slik potensiell utvidelse i samsvar med tillatelsen.

Reguleringsplanen skal i tillegg til skoletomten omfatte adkomstområde med parkering, snuplass osv. og grøntstruktur (strandsone), kommunal barnehage, verneverdig bolig samt adkomst langs Slettavegen etter pålegg fra Karmøy kommune, jf. krav i referat fra oppstartsmøte.

Planområdet er på ca. 60 daa og omfatter areal som er vist til offentlig/privat tjenesteyting i kommuneplanen. I tillegg kommer grøntstruktur/strandsone, felles adkomst og parkeringsareal nord for Karmøy storhall samt Slettavegen og kryssområdet ved Austre Veaveg (fv 852).

I forbindelse med planarbeidet er det bedt om en vurdering av tiltakets virkninger for naturmangfold.

Figur 1-1 Situasjonsplan. Illustrasjon: Tysseland Arkitektur AS

For mer inngående detaljer om tiltakets omfang henvises det til eget dokument om planbeskrivelse.

2 Metode

2.1 Referansealternativ

Påvirkning og konsekvenser av tiltaket vurderes i forhold til et referansealternativ. I denne utredingen omfatter referansealternativet nåværende aktivitet i planområdet. Gjeldende arealplaner i og ved planområdet inngår også i referansealternativet, dvs. at eksisterende arealbruk og eventuelle vedtatte fremtidige utbygginger legges til grunn.

2.2 Utredningsområde

Konsekvensutredningen omfatter alle områder som blir direkte berørt av planene **(tiltaksområdet),** samt en sone rundt hvor man kan forvente at utbyggingen vil påvirke naturmangfold i anleggs- og driftsfasen **(influensområdet).** Tiltaksområdet og influensområdet utgjør til sammen **utredningsområdet.**

Planområdet for Danielsen skole tilsvarer reguleringsplanenes formelle grense, og sikrer tilstrekkelig areal (inkludert sikkerhetssone) til gjennomføring av tiltaket. Planområdet omfatter tiltaksområdet og store deler av influensområdet, og dekker således mesteparten av utredningsområdet.

2.3 Definisjoner

Temaet omhandler naturmangfold knyttet til terrestriske (landjorda), limniske (ferskvann) og marine (brakkvann og saltvann) systemer, inkludert livsbetingelser knyttet til disse. Naturmangfold defineres i henhold til naturmangfoldloven som biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning.

2.4 Datainnsamling

Innhenting av eksisterende data
Eksisterende kunnskap om utredningsområdet er innhentet fra nasjonale databaser.

Tabell 2-1. Oversikt over nasjonale digitale databaser benyttet i utredningen.

Data	Beskrivelse	Kilde	Lenke
Naturtyper	Kart over naturtyper med faktaark	Naturbase	Kart.naturbase.no
Arter av nasjonal forvaltningsinteresse	Rødliste og fremmedarter	Artsdatabanken	Artskart.artsdatabanken.no/app

Feltkartlegging vegetasjon og fugl
For å øke kunnskapsgrunnlaget ble det gjennomført en feltkartlegging av planområdet, hvor det ble lagt spesielt stor vekt på rødlistearter og viktige naturtyper. Hele området ble kartlagt til fots av økolog Lars Jørgen Rostad 25.04.2019. På befaringsdagen var det vekslende klarvær til lett skydekke og milde temperaturer, men med noe vind (5-6 m/s).

3 Status og verdi

3.1 Naturgrunnlag og vegetasjon

Planområdet og nærliggende områder preges av beitemark og gjengrodd hei, og er tilgrensende en idrettshall og et boligfelt med tilhørende veier og andre opparbeidede arealer. Grønnstrukturen i og i nærhet til planområdet er i denne rapporten delt inn i to områder: et område med beitemark som dekker hele planområdet og et område med hei i gjengroing utenfor planområdet og ned mot sjøen (Figur 3-4).

Det meste av planområdet preges av temmelig intensivt beitet beitemark (Figur 3-2). Med såpass intens beiting og gjødsling (fra dyr) blir den menneskelige påvirkningen såpass stor at området verken kan klassifiseres som semi-naturlig eller naturlig, og kan etter Natur i Norge-systemet defineres som ikke-natur. Vegetasjonen i dette området preges av alminnelige og lite krevende karplantearter som er tilpasset høyt beitetrykk og gjødsling. Området kan likevel ha noe verdi for alminnelige dyr og fugler som bruker området til næringssøk, eksempelvis insektspisende fugler som heipiplerke.

Figur 3-1. Oversikt over beitemarken i planområdet.

I et parti ned mot sjøen er det et område med hei der beite eller annen menneskelig påvirkning ikke har vært like intenst (Figur 3-2). Flyfoto fra 1964 viser at området var helt åpent da, og det er ikke usannsynlig at området kan ha vært kystlynghei (semi-naturlig natur). Slike områder er viktige hekkeområder for blant annet spurvefugl, og kan også være viktig for insekter og enkelte karplanter. Fra minst 2002 ser man at buskvekster har begynt å etablere seg, og fra kartleggingstidspunkt i 2019 framstår hele området som nesten fullstendig gjengrodd med einer og mindre trær. Fra flyfoto framkommer det også at dette området ser ut til å være en del av et mer eller mindre helhetlig belte av grønnstruktur langs sørsiden av Veavågen (Figur 3-3). Slike sammenhengende områder med grønnstruktur er viktige forflytningskorridorer for fugl- og

dyrearter, og bidrar til å knytte sammen naturområder og bevare landskapsøkologiske funksjoner i landskapet.

Figur 3-2. Bilde av det gjengrodde heiområdet ned mot sjøen.

Figur 3-3. Grønnstrukturen med antagelige landskapsøkologiske funksjoner langs Veavågen som heiområdet nord for planområdet er en del av (oransje polygon). Planområdet er angitt med rød sirkel. Fra Norgeskart.

Figur 3-4. Flyfoto over planområdet. Beitemark (ikke-natur) vist i oransje felt og hei vist i grønt felt. Fra Norgeskart.

3.2 Naturtyper

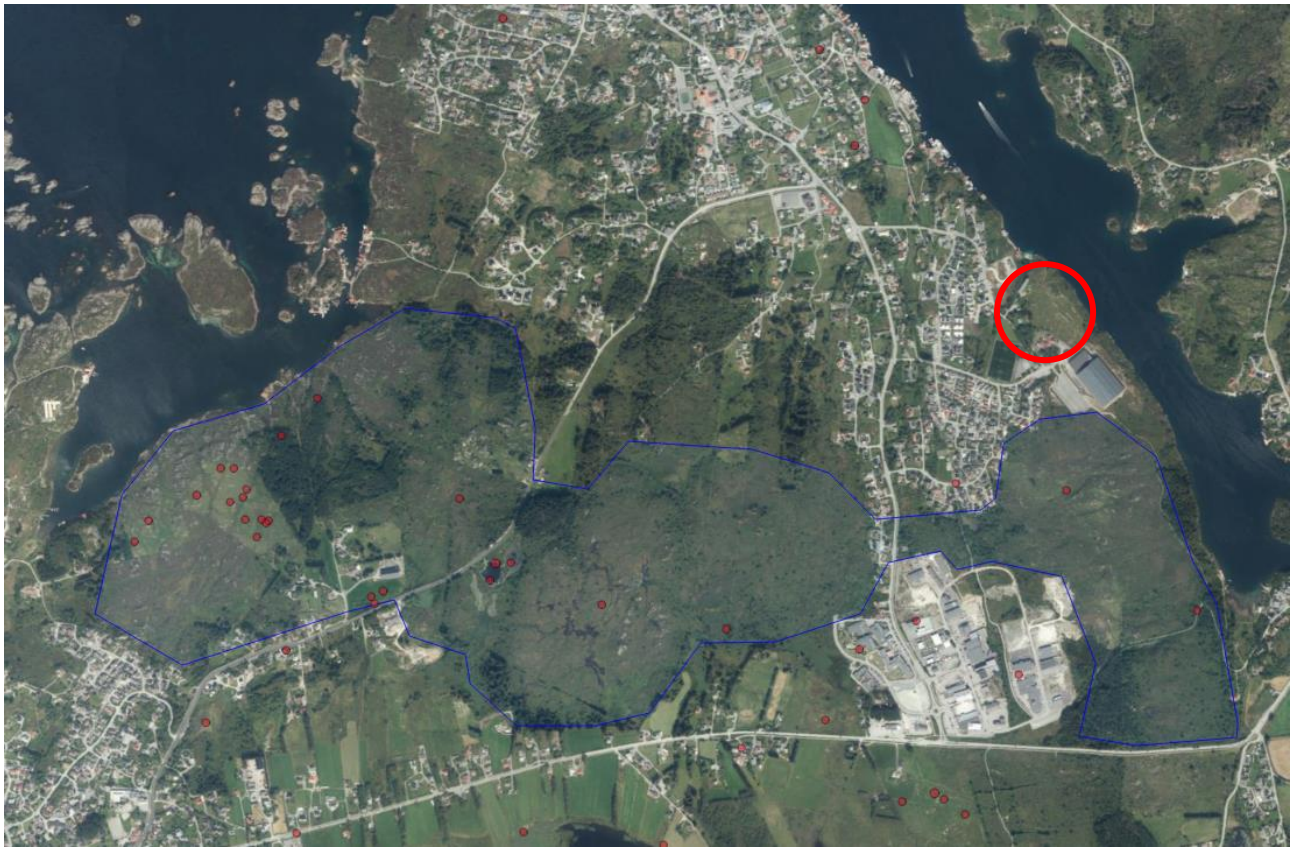
Det er ikke registrert noen viktige naturtyper innenfor planområdet fra før. Det ble heller ikke påvist slike under befaring i 2019.

3.3 Arter av nasjonal forvaltningsinteresse.

Under kartleggingen ble en enkelt vipe (EN) observert stasjonær innenfor planområdet. Dette er en art som hekker i våtmark og fuktig hei, beite- og jordbruksmark. Det ble ikke observert noen unger, og fuglen var ikke varslende. Det ble altså ikke observert noen tegn til at arten hekker i tilknytning til planområdet. Sør for planområdet ligger et nesten sammenhengende område med hei og våtmark som utgjør godt egnet vipehabitat. Det foreligger mange funn av vipe her, registrert med aktivitetskategori sikker eller mulig reproduksjon (Figur 3-6). Det er derfor mulig at det observerte individet hekker der og var i planområdet på næringssøk.

Figur 3-5. Vipe (EN) fra planområdet.

Figur 3-6. Hekkeområde for vipe (blått omriss) sør for planområdet (anvist med rød sirkel). Forekomster av vipe vist med røde punkter (alle aktivitetskategorier). Fra Artsdatabanken.

Gjøk (NT) er tidligere registrert innenfor planområdet. Dette er en art som er eggparasitt på andre fuglearter, og det finnes ulike «stammer» under arten som har spesialisert seg på bestemte fuglearter. En av stammene har spesialisert seg på spurvefuglen heipiplerke, en hei- og fjelltilknyttet art som forekommer som en svært vanlig og flertallig hekkefugl på Karmøy og andre deler av Vestlandet preget av hei og beitemark. Heipiplerka plasserer gjerne reiret på bakken under busk og kratt (einer) og sannsynligvis er det heipiplerka gjøken har vært ute etter her.

4 Virkninger

4.1 Alminnelig natur

Tiltaket medfører noe tap av beitemark som følge av utbyggingen.

Enkelte alminnelige arter, som heipiplerke, vil kunne få noe redusert habitat til næringssøk i lokalområdet. Områdene som berøres er forholdsvis små, og det er svært liten grunn til å tro at tiltaket vil ha noen nevneverdig innvirkning på noen alminnelige naturutforminger eller arter. Tiltaket bør imidlertid ses i sammenheng med en bit-for-bit-nedbygging av tilsvarende områder med alminnelig natur på Karmøy og ellers på Vestlandet og resten av landet.

Området med hei ned mot sjøen påvirkes ikke da området ligger utenfor plangrensen. Derfor bidrar ikke tiltaket til å redusere verdiene dette området kan ha for alminnelige arter og landskapsøkologiske funksjoner.

4.2 Naturtyper

Ingen viktige naturtyper berøres av tiltaket.

4.3 Arter

Både vipe (CR) og gjøk (NT) vil få noe redusert levehabitat som følge av tiltaket. Det dreier seg imidlertid om svært små områder som berøres av tiltaket, slik at det kun er svært lokale bestander (ned til individnivå) som potensielt kan berøres isolert sett. Tiltaket bør også her ses i en større sammenheng og vurderes som et lite bidrag til en samlet belastning på arter som vipe og gjøk som følge av nedbygging eller brakklegging av områder med beitemark og hei både lokalt, regionalt og nasjonalt sett.

4.4 Samlet vurdering/konklusjon

Samlet vurderes det at planene har svært små negative virkninger på naturmangfold, da tiltaket er planlagt på et område som allerede er kraftig påvirket av menneskelig påvirkning. Det forekommer naturområder nær planområdet, men disse berøres ikke. Tiltaket bør likevel ses i sammenheng med og regnes som et bidrag til en bit-for-bit-nedbygging av tilsvarende områder både på Karmøy og ellers i Rogaland.

5 Forholdet til naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet».

Selve Karmøy fremstår som rimelig godt kartlagt for arter og naturtyper, dokumentert både gjennom tidligere utredninger og kartlegginger av arter og naturtyper i regi av offentlig myndighet. Selve planområdet er relativt lite, lett tilgjengelig og rimelig oversiktlig. Eksisterende kunnskap om naturmangfold i området ble supplert med befaring i 2019. Etter kartleggingen ifm. dette prosjektet vurderes kunnskapsgrunnlaget for området å stå rimelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

§9 Føre-var-prinsippet

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak».

Føre-var-prinsippet er i stor grad lagt til grunn der det har vært usikkerhet rundt arters bruk av de ulike områdene og hvilke økologiske funksjoner området har for naturmangfoldet.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for».

I denne rapporten tas i betraktning den samlede belastningen økosystemer, viktige naturtyper og arter vil bli utsatt for dersom tiltaket gjennomføres. Situasjonen for økosystemet, naturtypen eller arten skal vurderes på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå, jf. forvaltningsmålene i §§ 4 og 5. De overordnede målene er at mangfoldet av naturtyper og arter i norsk natur skal ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde, og at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet skal ivaretas så langt det anses rimelig. Det er lagt vekt på §§ 4, 5 og 10 i vurderingen av konsekvenser for delområder og i den samlede vurderingen av tiltaket.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter»

Det forutsettes at tiltakshaver vil dekke slike kostnader.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

«For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater».

Det tas utgangspunkt i at tiltakshaver forholder seg til dette.

6 Skadereduserende tiltak

Siden tiltaket i så liten grad fører til noen negative virkninger på naturmangfold ses det heller ikke nødvendig eller hensiktsmessig å anbefale noen skadereduserende tiltak.

J01	2020-05-05	Til bruk/kommentar	Lars Jørgen Rostad	Torgeir Isdahl Annie Ås Hovind	Kristin Hafstad Stokka
Versjon	**Dato**	**Beskrivelse**	**Utarbeidet**	**Fagkontrollert**	**Godkjent**

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.